

I. A IV. TŘÍDA POZNÁVÁ PAMÁTNÁ MÍSTA A POMNÍKY V NAŠEM MĚSTĚ

- PROJEKTOVÝ TÝDEN -

Naše město, rozumějme město Znojmo, je místem, které rozhodně nezůstávalo stranou společenského dění.

Ve Znojmě žily a pracovaly významné osobnosti, máme tu spoustu historických objektů, kráčely tudy dějiny.

Vzpomínkou na tyto výjimečné lidi a události jsou pomníky, busty nebo pamětní desky umístěné třeba na zdech na první pohled obyčejných domů.

Společně jsme se vydali prozkoumat a prohlédnout si alespoň některé z nich.

Jednou z hlavních dominant Znojma je beze sporu věž radnice. Mnozí z nás si při vyslovení názvu města vybaví právě ji. Ne každý však ví, čím je to dílo.

Od radniční věže na Obrokové ulici stačí ujít jen pár kroků na sousední Masarykovo náměstí. Zde se nachází jeden z nejstarších měštanských domů ve Znojmě, dům č. 11, s velmi zajímavou historií. Pokračujeme-li dál stejným směrem, dojdeme na ulici Kollárovu, kde na domě č. 19 můžeme spatřit pamětní desku znojemského malíře Oskara Pafky. Ten svými sgrafity vyzdobil na příklad dům „U černého psa“ na Kovářské ulici nebo tehdejší dům hodináře Macouna na Horním náměstí 22. Jeho sgrafita však zdobí také Arcibiskupský palác v Praze a Biskupský palác v Brně, s dalšími jeho malbami se můžeme setkat i v zahraničí.

Z Kollárovy ulice projdeme úzkou uličkou do hradebního příkopu a odtud pokračujeme městskými parky téměř až ke krytému plaveckému bazénu na náměstí Svobody. Tady, v horní části parku se nachází památník zasvěcený české státnosti. K osobnostem obou pánů prezidentů, profesora T. G. Masaryka a doktora E. Beneše není třeba nic dodávat, stačí se tiše poklonit stejně, jako obětem III. československého odboje.

Pouhých sto metrů od pietního místa, na druhém okraji parku v blízkosti sportovní haly, stojí na vyvýšeném podstavci busta Charlese Sealsfielda. Tento spisovatel, cestovatel, žurnalista, teolog, vlastním jménem Karl Anton Postl, se narodil 3. března 1793 v nedalekých Popicích, kde také navštěvoval obecnou školu, později studoval na gymnáziu ve Znojmě a po maturitě vstoupil v Praze do křížovnického řádu. Roku 1809 absolvoval filosofická a poté i teologická studia na Karlově univerzitě. Kněžský slib složil roku 1814 a stal se sekretářem řádu Křížovníků s červenou hvězdou. Roku 1823 jej osud zavál do New Orleansu

v americkém státě Louisiana. Zde se z řeholníka Karla Postla stává americký občan a světově známý spisovatel Charles Sealsfield. Na svých cestách po jihozápadě Spojených států sledoval život indiánů a osadníků, setkával se se zajímavými lidmi. Zde napsal jedno ze svých nejlepších děl – soubor povídek „Kniha o kajutě“. Po návratu do Evropy vydává na příklad knihu „Spojené státy americké, jaké jsou“. Jeho knihy zaujaly čtenáře po celém světě, za všechny jeho obdivovatele jmenujme českou spisovatelku Boženu Němcovou. Karl Anton Postl, alias Charles Sealsfield, zemřel vážně nemocný ve švýcarském Solothurnu 26. května 1864.

Tak to vypadá, že máme pěkně rozběháno. Ještě štěstí, že nás někde nechytila bouřka. Cože, bouřka? Tak na tu jsme měli u nás ve Znojmě odborníka ze všech nejpopovolanějšího. Nebyl jím nikdo jiný, než doktor teologie Václav Divíšek. Nedivte se, opravdu je to tak. Mnohem lépe jej však známe pod jménem Prokop Diviš, které přijal při vstupu do řádu Premonstrátů v louckém klášteře u Znojma. Nebyl sice znojemským rodákem, narodil se v roce 1698 v Helvíkovicích u Žamberku, ale přes to patří mezi nejvýznamnější osobnosti, které na Znojemsku žily. V Louce Prokop Diviš nejprve studoval a později i vyučoval filosofickým předmětům. Tenkrát filosofie zahrnovala i přírodní vědy a s nimi související fyzikální jevy, což bylo Divišovým oblíbeným tématem. Své přednášky rád doplňoval četnými pokusy. V roce 1736 přichází do Přímětic, nejprve jako administrátor a po krátkém přerušení činnosti se sem vrací jako farář. Na tamější faře působil téměř třicet let až do své smrti v roce 1765. I po odchodu z Louky Diviš pokračuje ve svých bádáních a experimentech, zejména s elektřinou, stává se průkopníkem elektroléčby. Všechny pokusy se samozřejmě odehrávaly na úrovni tehdejší doby, pracoval se statickou (třecí) elektřinou. Vrcholem jeho badatelské činnosti se stal vynález bleskosvodu, který sestrojil a dal vztyčit na farské zahradě v Příměticích roku 1754. Jeho „povětrnostní stroj“ však místní rolníci o několik let později strhli, neboť mu dávali za vinu přetrvávající sucha. Znovu byl postaven v roce 1761, tentokrát na věži přímětického kostela. V tomto roce v létě totiž přišly prudké bouře, přívaly a krupobití a lidé žádali o jeho obnovení.

Pomníček s bustou Prokopa Divíše na náměstí nesoucím jeho jméno, kousek od naší školy

A u osobností přírodních věd zůstaneme až do konce. Poslední pamětní desku jsme si prohlédli a zdokumentovali v ulici Horní Česká na domě č. 42. Jak nápis uvádí, ve zmíněném domě bydlel po dobu jednoho roku známý přírodovědec, biolog a pedagog, opat Johann Gregor Mendel. Poprvé se ve Znojmě objevil jen na krátkou dobu, po svém vysvěcení na kněze, v roce 1847, jako učitel-praktikant na gymnáziu, kde mu bylo doporučeno udělat si státnice, aby mohl být jmenován profesorem. Ani po dvou letech studia na univerzitě ve Vídni však zkoušky, paradoxně z přírodopisu, za nejasných okolností nesložil. Do Znojma se vrací o dva roky později, neboť je sem povolán opět jako učitel v rámci rozšíření znojmského gymnázia z nižšího na vyšší. Zde působil během školního roku 1849/1850 a dostalo se mu velmi kladného ohodnocení.

Johann Gregor Mendel je však znám především jako přírodovědec – genetik. Svoji badatelskou činnost zaměřil na křížení rostlin a dospěl k objevu, který znamenal počátek nové éry biologie. Tři genetické zákony, nazvané později jeho jménem, určující hlavní principy přenosu dědičných vlastností z rodičů na potomstvo, se uplatnily nejen při šlechtění rostlin a živočichů, ale i v řadě vědních oborů, především v medicíně.

.....

Při společné procházce naším městem jsme navštívili zajímavá místa a povyprávěli si o jejich významu a o významu osobností, které zde žily. K doplnění informací a dat jsme nahlédli na internetové stránky Městské knihovny Znojmo o osobnostech regionu. <http://www.knihovnazn.cz/referaty/osobnosti-regionu.html> Na vlastní oči jsme se přesvědčili, že na své město můžeme být právem hrdi.

Za I.A a IV.A třídní učitelka Mgr. Dana Vaniová a asistent pedagoga Lubor Blahůšek

.....